

Διδακτική της Ιστορίας στο Δημοτικό Σχολείο

ΠΕΚΕΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

9 Σεπτεμβρίου 2021

Δημοσθένης Α. Χατζηλέλεκας
Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ-70

2. Ιστορική εκπαίδευση

- Καλλιέργεια της ιστορικής σκέψης

- Σύνθετη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία

3. Χρειάζεται: Καλός αφηγητής-δάσκαλος

- Τέχνη:
- Να διδάσκουμε στους μαθητές, με τρόπο που να βιώνουν αυτό που ακούνε.

4. Περνάμε και στη δημιουργία της ψηφιακής αφήγησης

- Βασική δεξιότητα του 21^{ου} αιώνα:
- Ψηφιακός Γραμματισμός

5. Εύχρηστα δωρεάν λογισμικά

- Audacity,
- Photostory,
- Windows Live Moviemaker,
 - StoryBird ...

6. Η/Ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τους μαθητές

- Να κατανοήσουν και να εμπεδώσουν το μάθημα με τη βοήθεια διαφοροποιημένων προσεγγίσεων:

7. Α) Παραγωγή κόμικς ή εικονογραφημένης ιστορίας

- Οι μαθητές με βάση τα όσα είχαν διδαχθεί στα αντίστοιχα κεφάλαια της Ιστορίας εικονογραφούν τα γεγονότα.

8. Ο εποικοδομητισμός προτείνει:
(Gros 2002, 323-343)

- τη δημιουργία ψηφιακών κόμικς-σύνθεση ιδεών:
- Καταγράφουμε ήρωες, χώρους δράσης, τρόπο αναπαράστασης ηρώων, σχεδιάζουμε σκηνές, διάλογους.

9. Λογισμικά κόμικ

- Cartoon Story Maker,
 - Pixton,
 - Storyboardthat...

10. Β) Παραγωγή ποιημάτων

- Οι μαθητές αξιοποιούν ιστορικές πληροφορίες που έλαβαν από τα αντίστοιχα κεφάλαια που διδάχθηκαν και δημιουργούν ποιήματα.

11. Δημιουργική Γραφή

- Η αξιοποίηση της λογοτεχνίας, μέσω της Δημιουργικής Γραφής, στο μάθημα της Ιστορίας ανοίγει νέα διάσταση στη διδασκαλία του μαθήματος

12. Τα ποιητικά στοιχεία

- Η ομοιοκαταληξία & τα άλλα ποιητικά στοιχεία βοηθάνε τον μηχανισμό απομνημόνευσης, τη βραχυπρόθεσμη & τη μακροπρόθεσμη μνήμη
 - (Tsur, 1983)

13. Με τη χρήση της Δημιουργικής Γραφής

- Δίνουμε την ευκαιρία στους μαθητές να απολαύσουν τα αποτελέσματα του δικού τους ποιητικού λόγου, που θα τα επιτρέψει να «ονειρευτούν».

14. Αφού προηγηθεί:

- Αφήγηση, διάλογος, σχολιασμός, ανάλυση παραθεμάτων-πηγών, εικόνων του σχολικού εγχειριδίου, υπογράμμιση λέξεων-κλειδιών, οι πλαγιότιτλοι ...

15. Π.χ. Κεφ 23^ο: Ο «χρυσός αιώνας» της τέχνης

- Στης τέχνης τον χρυσό τον αιώνα,
κτίζει ο Φειδίας τον Παρθενώνα.
 - Στην Αθήνας το άγιο χώμα,
ανθούν τ' αγαθά του ελαιώνα.
- Στο νεύμα του βασιλέα πευκώνα
χρυσίζει ο καρπός του σιτοβολώνα.

16. ...Συνέχεια

- Τον ελεύθερο λόγο ανασαίνει το στόμα, της Αθηνάς το δόρυ ψηλώνει το όμμα.
- Μετά τη νίκη του κυκλώνα (Περσών) αθανατίζουν οι Κόρες το Σχολειό του Αιώνα.
 - Της φύσης κλέπτουν τον σμιλεώνα, των Γραμμάτων αφθαρτίζουν τον ανθώνα.

17. Με την ιστορική ποίηση αποσκοπούμε:

- στο να κατανοήσουν οι μαθητές ότι μόνο με την ποίηση μπορεί να αποδομήσουν τη γλώσσα και να την ξαναχτίσουν με τη δική της δυναμική.

18. Στοχεύουμε στο να μάθουν οι μαθητές:

- να εργάζονται με αντιθέσεις, όπως το παρελθόν και το παρόν, η επανάσταση κι ο συμβιβασμός.
- **Δομικό υλικό:** εικόνες & αίσθηση της λέξης ως φορέας ήχου.

19. Γ) Θεατρικό παιχνίδι

- Οι μαθητές αναλαμβάνουν να δημιουργήσουν ένα δικό τους σκετς, στο οποίο παρουσιάζουν το κεφάλαιο/τα κεφάλαια που διδάχθηκαν στην Ιστορία.

20. Το θεατρικό παιχνίδι βοηθάει:

- το παιδί να κατανοήσει ένα κείμενο με τρόπο βιωματικό.
(Δελούδη Μ., 2002)

21. Με τη σωστή καθοδήγηση ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ:

- Ενεργοποιείται η φαντασία, οξύνεται η κρίση, γνωρίζεται το σώμα, εξασκείται η συγκέντρωση και η προσοχή.
- (Μπακιρτζής Κ., 2000)

22. Δ) Η χρήση του εννοιολογικού χάρτη στην Ιστορία

- Κατασκευάστε εννοιολογικούς χάρτες:
 - Αναγνωρίστε κύριες έννοιες, ομαδοποιήστε, καθορίστε σχέσεις εννοιών, χρησιμοποιήστε οπτικά σχήματα ...

23. Ηλεκτρονικές διευθύνσεις:

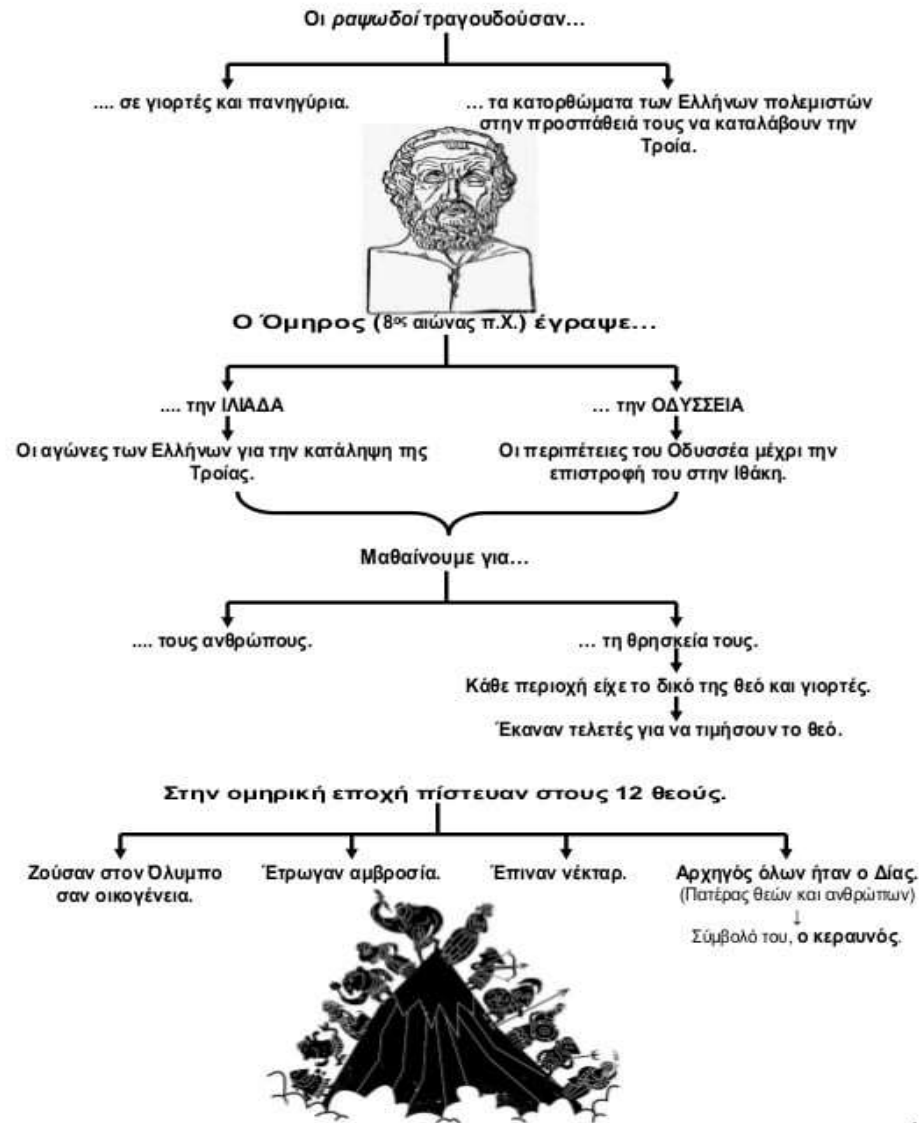
- <https://bubbl.us>
- <http://midomo.com>
- <https://inspiration.com>
- <https://home.smarttech.com>
- <http://parlog.com/en/conception.html>
 - <http://cmap.ihmc.us>
- <http://hermes.di.uoa.gr/compass>

24. Ο εννοιολογικός χάρτης

- Ο ιεραρχικός χάρτης,
- η εικονιστική παρουσίαση:
 - Ενισχύει τη γνώση,
 - Οργανώνει τη σκέψη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ποίηση και η θρησκεία των Ελλήνων

26. Ε) Η σταυροειδής ανάλυση μιας εικόνας

- Εκπαιδεύουμε τους μαθητές στη σταυροειδή ανάλυση μιας εικόνας και στον συμβολισμό των χρωμάτων.

27. Ευγένιος Ντελακρουά, «Η σφαγή της Χίου»

28. Περιγράφω μηνύματα, κινήσεις

29. Σταυροειδής ανάλυση

- Το ξαστέρωμα του ιδανικού

- Το δεδομένο
-

το νέο
ιδεώδες

- Πραγματική κατάσταση

30. Στ) Προβολή βίντεο ή ταινία μικρού μήκους

- Σχολιάζουμε φράσεις, τα λαογραφικά στοιχεία (την ενδυματολογία, την αρχιτεκτονική του τοπίου, την τοπογραφία) της ταινίας

31. Με την ταινία

- Η αναπαράσταση των ιστορικών γεγονότων γίνεται πιο αληθινή και αντιλαμβάνονται τις οπτικές περισσότερων χαρακτήρων
- (Donnelly, 2014)

32. Ψυχική και συναισθηματική εμπλοκή

- Αποτυπώνονται ποικίλες οπτικές ανθρώπων της εποχής.

33. Παρατηρούμε τους ήρωες:

- Συμπεριφορές, λάθη, τρόπος αντιμετώπισης των δυσκολιών, ο αξιακός κώδικας ...

34. Ζ) Ανάλυση ιστορικής πηγής

- Διαβάζουμε την πηγή:
- μέχρι να νιώσουμε ότι την κατανοήσαμε σε βάθος.

35. Ορίζουμε την ταυτότητα της πηγής:

•

- Πότε γράφηκε; Είναι σύγχρονη με τα γεγονότα; Ποιος είναι ο δημιουργός της; Ποια είναι η ιδιότητα του; Είναι πρωτογενής ή δευτερογενής πηγή;

36. Συμφωνούν οι απόψεις του συγγραφέα;

- Με τις αναφορές που γίνονται
στο μάθημα;

37. ...Συνέχεια

- Ξεχωρίζουμε τα γεγονότα από τα σχόλια,
 - εντάσσουμε το ιστορικό πλαίσιο της πηγής,
 - κάνουμε σχεδιάγραμμα...

38. Δεν αντιγράφουμε από την πηγή:

- Προσπαθούμε να κάνουμε ιστορικές αξιολογήσεις και να καταλήξουμε σε λογικά συμπεράσματα.

39. Γράφουμε επίλογο:

- Σ' αυτό το σημείο παραθέτουμε συμπεράσματα και εκτιμήσεις που προκύπτουν από τον συνδυασμό πηγής και βιβλίου.

40. Η) Τοπική Ιστορία και Μουσεία

- Να εργαζόμαστε με το απτό τεκμήριο με τους μαθητές, να επιδιώκουμε τη επαφή με ιστορικά στοιχεία ερευνήσιμα και προσιτά.

41. Στο μουσείο εμβαθύνω στην αισθητική εμπειρία

- Διδάσκεται ο οπτικός γραμματισμός ενεργοποιώντας δραστηριότητες παρατήρησης και ερμηνείας των αντικειμένων.

42. Σκέφτομαι μέσω του αντικειμένου

- Το ξετυλίγω και βρίσκω τα νοήματα και τις σημασίες του & δημιουργώ νέα αντικείμενα, εμπνευσμένα από το αρχικό.
 - Marshall J. 2002 283

43. Να μην ξεχνάμε

- Τα ψηφιακά, διαδραστικά βιβλία, το φωτόδενδρο, ο Οδυσσέας, το Υπουργείο Πολιτισμού με τα μουσεία, τις ψηφιακές συλλογές, το Ίδρυμα Μείζοντος Ελληνισμού ...

44. Ετερόχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Αξιοποίηση των ψηφιακών
εκπ/κών πλατφορμών e-class και
e-me για εναπόθεση υλικού,
μηνύματα, ημερολόγιο, ανάθεση
εργασιών.

45. Η Ιστορία

- Χρειάζεται αγάπη, φαντασία, διάθεση για έρευνα, εστιασμό στο πρωτογενές υλικό, βιωματική δράση ...

46. Το διδακτικό βιβλίο να γίνεται η αφορμή

- Για ένα όμορφο, πλούσιο και πολυεπίπεδο ταξίδι στο παρελθόν και να επιδιώκουμε τις ποικίλες προσεγγίσεις για τον εμπλουτισμό.